

Suomalainen maatiaiskana: jussilankanta

Jussilankannan vilkasluonteinen, hyvin muniva maatiaiskana ja reipas kukko soveltuvat mainiosti kotitarvesiipikarjaksi pienkanalaan.

Jussilankannan yksilöt ovat hyvähermoisia, vilkkaita mutta suhteellisen kesyjä, keskikokoisia maatiaiskanoja. Kukoissa esiintyy harvakseltaan aggressiivisuutta. Munintatulokset ovat erinomaisia. Munat ovat kokoa S tai M ja väriltään vaaleanruskeita. Jussilat hautovat harvoin kanalaoloissa, mutta pihamaalla vapaana liikkuvissa parvissa hautomisvietti nousee. Usea kannan säilyttäjä on viime vuosina raportoinut kanojensa hautoneen.

Jussilankannalla on kolme pääväriä

Untuvikot kuoriutuvat joko mustina, keltaisina tai riistan värisinä. Musta poikanen on aikuisenakin musta. Riistan värisistä, teerenpoikasen näköisistä untuvikoista kehitty joko ruskeavoittoinen kukko tai tummanruskea kana. Nämä eivät ole yksivärisiä, vaan kirjavia vailla valkoista. Eniten aikuisten värikirjoa esiintyy keltaisena kuoriutuviissa. Kukko voi olla punaruskea, ruskeavoittoinen tai beigevoittoinen tummemmilla siivillä, kana lämpimän beigevoittoinen tai tumman- ja vaaleanruskeankirjava.

Jussilankanta on:

- Keskikokoinen, aikuinen kukko painaa noin 2,0–2,5 kg ja aikuinen kana 1,0–1,5 kg .
- Jussilankannan kana munii jopa 220-250 munaa ensimmäisenä munintavuonna.
- Nuorikko aloittaa muninnan noin 22–24 vk:n ikäisenä.
- Väriltään musta, tummanruskea tai ruskean kirjava. Valkoista väriä kannassa ei ole.
- Luonteeltaan sekä kukot, että kanat ovat vilkkaita ja kesyjä.
- Hautoo harvoin kanalaoloissa, mutta pihamaalla vapaana liikkuvissa parvissa hautomisvietti nousee.

Aikuisia jussilankannan lintuja.
Kuva: Tapio Eerola

Maatiaiskanat ovat geneettisesti ainutlaatuisia

Jussilankanta erottuu geneettisesti muista maatiaiskanakannoista selvästi omaksi erityisryhmäkseen. Jussilankannan geeniperimän monimuotoisuutta on tutkittu myös tieteellisesti. Jussilankanta on geneettisesti homogeeninen, eli yksilöiden välillä on vähemmän monimuotoisuutta kuin muilla kannoilla. Jussilankannasta on löydetty mm. vain yksi haplotyyppi, mutta löydetty haplotyyppi oli täysin uusi, sitä ei ollut muista kanaroduista aiemmin löydetty. Aivan uusia haplotyyppejä löydettiin useita muistakin suomalaisista maatiaiskanakannoista, mikä osoittaa suomalaisen maatiaiskanakan olevan geneettisesti ainutlaatuinen.

Jussilankannan kolme untuvikkoväriä
Kuva Tapio Eerola

Nuoria jussilankannan kukkoja ja kanoja. Kuva: Tapio Eerola

Jussilankannan historiaa

Jussilankanta on saanut nimensä Valkeakosken ja Pälkäneen rajoilla Äimälässä, Mallasveden läheisyydessä sijaitsevan Jussilan talon mukaan. Viivi Jussilan kanakannan juuret ulottuvat 1930-luvulle.

1970-luvun lopulla iittalalainen siipikarjatarhan pitäjä Timo Lepola sai Viivi Jussilalta näitä kanoja, joita Lepola viime vuosiin asti piti omien sanojensa mukaan ennen kaikkea perhonsidonnassa tarvittavien höyhenten vuoksi. Lepola oli Luken säilytysohjelman nimeämä jussilankannan kantatila, mutta säilytysohjelmaan Lepola ei koskaan liittynyt.

Jussilankantaa Manu-kukko ja hänen tyttöystävänsä. Kuva: Kaisa Åkerman

Jussilankanta on harvinaisin maatiaiskanakanta

Jussilankanta on tällä hetkellä harvinaisin kaikista maatiaiskanakannoista. Kun maatiaiskan säilytysohjelma vuonna 1998 aloitettiin, jussilankanta oli yksi runsaslukuisimmista, yksilöiden määrä oli 109 vuonna 2000. Sen jälkeen määrä väheni ja 2010-luvun alussa oli ohjelmassa enää muutamia yksilöitä. Tilanne on sen jälkeen parantunut ja vuonna 2024 jussilankantaa oli 135 yksilöä. Jussilankanta on kuitenkin edelleen harvinaisin kaikista maatiaiskanakannoista. Säilytysohjelmassa jussilankannan säilyttäjiä oli vuoden 2025 alussa kymmenen.

Lisää maatiaiskanojen säilytysohjelmasta: [Eläingenivarat](#) | [Luonnonvarakeskus](#)

<https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe20251222123616>